

אדמו"ר הזקן אומר לנכדו אדמו"ר הצמח צדק:

עליך להשתפשף

בין זקני החסידים!

חלק נוסף משיחות הקודש

של הרבי הרי"צ בפירסום ראשון

● משיחת ליל שמחת-תורה ה'תש"ז

מוגש ע"י הרב ברוך שלום כהן

בעריכת י. בן ברוך

בין נשמות למלאכים

כל הידיעות למעלה הם על ידי הכרזה, הכרזות אלו באים על ידי המלאכים. ענינו של מלאך הוא הרי רק מה שהוא מכריז, כי מלאך הרי אינו שום מציאות לעצמו וכל ענינו הוא רק זה שהוא מבצע את השליחות, אך הוא יודע שלא מתכוונים אליו ואין זה נוגע אליו. אך נשמה היא מציאות לעצמה, היא יודעת שמתכוונים אליה בכל זה, וזה נוגע אליה כיון שהיא צריכה לבצע את זה בפועל. אשר עיקר העבודה היא העבודה בפועל, ועל ידי זה היא מתעלית בעצמותה.

מלאכים הם בהתפעלות וברעש, כי כל ההכרזות הללו לא נוגעות להם מלבד מה שההכרזות באות דרכם, ולכן הם יכולים להיות בהתפעלות ולקפוץ "קדוש" (שפרינגען קדוש).

אך נשמה היא מציאות לעצמה, היא מאזינה אל ההכרזות וקולטת אותם בתוכה על מנת לבצע אותם. נשמה אינה קופצת, היא צריכה ללכת ולעבור, היא יודעת מתי ללכת ומתי לקפוץ, כמו הפתגם העממי:

ביז מען האָט ניט איבערגעשפרונגען זאָגט מען ניט האָפּ!

יורדת למטה, רק הארת הנשמה לבד? וביאר: כי אם עצם הנשמה היתה יורדת למטה היא היתה שורפת ("אך דורך געברענט") את העולם! אך הארת הנשמה היא מבררת ומזככת (את העולם), היא יורדת לתוך הגוף, ונפש הבהמית (לא היצר הרע) מלביש אותה: הוא מתחפש לפעמים לעני, או לעשיר, או לבדחן, ולפעמים אפילו לפריץ, אך צריך להכיר אותו עם כל ההתחכמויות שלו, צריך לברר ולזכך אותו, אשר זהו רק על ידי עבודת התפילה.

דיבורים חריפים מאד

מהרבי הרש"ב

חסידים צריכים לעסוק בעבודת התפילה, צריך להתחיל להתפלל! בהתוועדות בשנת תרנ"ו דיבר כ"ק

עצם הנשמה

היתה שורפת את העולם!

כ"ק אדמו"ר [אדמו"ר מהורש"ב] הביא אז את השאלה: מדוע עצם הנשמה אינה

נשמה אינה קופצת

בהתוועדות שמחת בית השואבה של שנת תרנ"ח דיבר כ"ק אדמו"ר [אדמו"ר מהורש"ב] אודות החילוק בין מלאכים לנשמות:

שישפשו אותי במעזריטש.

איחל לעצמו את התמימות של איש פשוט!

כ"ק אדמו"ר [אדמו"ר מהורש"ב] סיפר בשם כ"ק אדמו"ר מהר"ש בשם כ"ק אדמו"ר הצמח צדק: אדמו"ר הזקן היה מאחל לעצמו להגיע למעלת התמימות של איש פשוט!

והצמח צדק הוסיף: בעת שאדמו"ר הזקן היה אומר זאת שתי דמעות היו עומדות בעיניו. – והצמח צדק היה מתפלל מהיכן זה נובע שאצל בעל מוחין כזה כמו אדמו"ר הזקן יהיה מזה כיווץ המוחין, כידוע שדמעות הם מכיווץ המוחין.

המאמר שהשקיט את התפעלות הלב!

ישנו מאמר מכ"ק אדמו"ר מהר"ש המתחיל "בכ"ה בכסלו" [הכוונה למאמר "ברוך שעשה ניסים"2 שהוא המשך למאמר "בכ"ה בכסלו"] – מאמר זה במקורו הוא מאמר של אדמו"ר הזקן הנחה של החסיד ר' פנחס רייזעס3 שהיה מניח המאמרים אצל אדמו"ר הזקן בליאזנא4.

במאמר זה גינה אדמו"ר הזקן את התפעלות הלב – תמיד היה אדמו"ר הזקן במאמרו משבח את התפעלות הלב. עד שפעם יצאו חסידים להתפלל מחוץ לעיר, כי הם עמדו בהתפעלות הלב גדולה כל כך עד שלא היו יכולים לסבול את ההגבלה של העיר. ואז אמר אדמו"ר הזקן את המאמר (ד"ה "ברוך שעשה ניסים") בו גינה את התפעלות הלב, ובזה הוא השקיט וקירר את הלבת השלהבת של התפעלות הלב.

אין זמן לפרוק את החבילות

באחת השנים – שהקביעות בה היתה כמו הקביעות של שנה זו (תשי"ז) אשר שבת בראשית הוא מיד לאחר שמיני עצרת ושמתח תורה, דיבר כ"ק אדמו"ר [אדמו"ר מהורש"ב] אודות זה ששבת היא קדושה בפני עצמה עם העניינים שלה. ואמר: הרי (בקביעות של שנה זו ששבת בראשית היא מיד לאחר שמחת תורה) אין כל זמן לפרוק את החבילות! ("פאנאנדער פאקין די פעלקעד!")

מנהג הסוחרים הוא שכאשר הם חוזרים מהיריד והם צריכים להתחיל למכור את הסחורה (שקנו ביריד), הרי לוקח כמה ימים

אתרוג הוא רץ לבית הכנסת לברך על האתרוג ולהתפלל. הוא ממשכן את כלי המלאכה שלו כדי לקנות מעט משקה עבור החג. וכאשר מגיע שמיני עצרת הוא רוקד עם ספר תורה עם סוליות קרועות, ואינו שם לב לקללות, שהוא חוטף מאשתו, והרחמנות על הילדים שהם ערומים ויחפים, את כלי המלאכה הוא מישכן, ולאחרי החג לא יהיה לו מהיכן לפדות אותם, ולא יהיה לו עם מה להתחיל לעבודה לאחר החג.

אך הוא משמח את עצמו בתמימות והוא מרגיש את פשטות העצמות, ואי נופלים כל טענות המקטרגים, והקבי"ה נותן לכל יהודי שנה טובה, ומזה הקבי"ה שמח.

וזהו הכוונה שמיני עצרת עצמו עושה את ה"חג".

(כ"ק אדמו"ר [מהורש"ב] שליט"א סיים:): זה נקרא יהודי, התמימות הזאת והמסירה והנתינה הזו, ולכן עצמות בחר בנשמות ישראל. אך לנו יש סוליות שלימות צריכים אנו לרקוד.

כן, זהו חסיד!

כאשר כ"ק אדמו"ר הצמח צדק היה בן 9, סיפר לו כ"ק אדמו"ר הזקן אודות הזמן שהיה במעזריטש והזמן שלפני ואחרי מעזריטש. אודות הבעל שם טוב, ואודות אביו ר' ברוך ודודו הרב ר' יוסף יצחק – שהיו מאנשי הבעל שם טוב.

כאשר הצמח צדק הגיע לגיל שלוש עשרה, וכבר הבין את הכל היטב הוא ביטל את עבודת התפילה של אנשים פשוטים, ואמר אודות אחד מהם (בביטול): הוא גם כן חסיד! ("אויך מיר אַ חסיד!")

כאשר הוא דיבר על כך עם אדמו"ר הזקן, אמר לו אדמו"ר הזקן: כן, זהו חסיד! ("אַט דאָס איז אַ חסיד!")

ויספר לו אדמו"ר הזקן: בבואי למעזריטש, ראיתי את התפילה והתלהבות של היהודים בבית המדרש, ודימיתי שהם בקיאים בבבלי ירושלמי, ספרא, ספרי, קבלה וחסידות. אך כאשר שוחחתי עמהם נוכחתי לדעת שהם יהודים של "עיני יעקב" (עיני יעקב אידן") היודעים פיסת שולחן ערוך, אך את הפנימיות של האגדות (שביעיני יעקב") אינם יודעים, בראותי זאת נפלה רוחי בקרבי ואמרתי (בתמיה): הם גם כן חסידים! ("דאָס זיינען אויך מיר חסידים!")

ואדמו"ר הזקן סיים ואמר לצמח צדק: אתה צריך להשתפשף ("ירייבען") סביב זקני החסידים, שישפשו אותך היטב כמו

אדמו"ר [אדמו"ר מהורש"ב] באריכות גדולה אודות עבודת התפילה ואמר: זה שעוסק בעבודת התפילה, הרבי (אדמו"ר הזקן) וכל הרביים מברכים אותו! ומשכיל שלמד חסידות ולא עוסק בעבודת התפילה הם אומרים לו: צא מכאן! לא רוצים אותך כאן, אל תעמוד בדי אמות שלנו! – ועוד דיבורים חריפים מאד שאיני רוצה לחזור עליהם.

– מלבד מה שדובר פעמים רבות שאם אינו מוריד את ההשכלה בעבודת התפילה, הרי זה מורה שאינו מבין כלום. ההשכלה וההבנה שלו אינה השכלה והבנה כלל. – הרי מלבד זאת אין זה כדבעי כי העיקר הוא עבודה בפועל.

שהמחר יהיה שונה מהיום!

כדי שעבודת התפילה תהיה כדבעי, צריך אכן להיות לפני זה קריאת שמע שעל המיטה, לעשות חשבון הנפש, וסוף כל סוף צריך להגיע למסקנה כפי שר' הענדל היה אומר בשם ר' גרשון בער. מען דארף ווערן אַ אַנדערער! (צריך להשתנות!) הוא (ר' גרשון בער) היה אומר לעצמו: ווער אַנדערש, דער מאַרגען זאָל זיין אַנדערש ווי היינט! (תשתנה, שהמחר יהיה שונה מהיום!).

ממה הקב"ה שמח בשמע"צ?!

בשמיני עצרת אומרים: "את יום שמיני עצרת החג הזה", ויש לשאול: בכל החגים אומרים תחילה "חג" ואח"כ את שם החג ("את יום חג המצות" "את יום חג השבועות" וכו'), ומדוע בשמיני עצרת אומרים "שמיני עצרת החג הזה" – תחילה את שם החג ואח"כ תיבת "חג"? אלא, כי שמיני עצרת עצמו עושה את החג.

כי בשמיני עצרת הקב"ה שמח על זה שהוא עשה חתיכת עבודה טובה ("א גוטע שטיק אַרבעט) בזה שהוא נתן לכל ישראל שנה טובה. בראש השנה הרי ה"ספרים נפתחים" והמקטרגים תובעים, והרי הטענה שלהם היא נכונה, כי אצל איש הפשוט הרי חודש אלול אינו שונה מחודש אב, וימי הסליחות אינם שונים מחודש אלול, וכמו כן ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים, והדי ימים שבין יום הכיפורים לסוכות.

אך כאשר מגיע סוכות אז יהודי הוא שונה לגמרי: הוא הולך לסוכה, על אף שירוד גשם – אשר על פי דין הוא הרי פטור – אך הוא עושה זאת מחמת אהבה! הוא קם בשעה שש בבוקר לברך על האתרוג, כיון שאין לו

עד שהם פורקים את השקים של הסחורה שהם קנו, והם בודקים את כל חלקי הסחורה מה טיבם.

הוא מחשב: זה שווה כך וכך, ועלה לי כל כך הרבה יגיעה, ואז הוא קובע את המחירים של הסחורות. ומציג כל אחת מהחתיכות הסחורה בפני עצמה.

וכמו כן בראש השנה ויום הכיפורים סוכות ושמיני עצרת הוא הרי קיבל משאב הרבה מאד וארז הרבה חבילות ("איינגעפאקט אַ סאַך פּעקלעך"), וכאשר יש הפסק בין שמחת תורה לשבת בראשית הרי ביתיים יש לו זמן בו יכול הוא לפרוק את הסחורה ולהציג אותה למכירה, אך בקביעות של היום (ששבת בראשית הוא מיד לאחר שמחת תורה) עדיין לא היה לו זמן לפרוק את החבילות ושבת בראשית כבר באה.

אך לאידך יש בזה מעלה בזה שהוא יודע מה שיש בחבילות הללו, אפילו שהם ארוזות, אך הם הרי נמצאים שם, ולכן יכול הוא לומר: איי, איזה סחורה טובה קניתי! יש לי את זה ואת זה מכל הדברים. זה אמנם ארוז בשקים

אך הוא כאן! – וביתנים הוא יוצא בריקוד ("גייט ער אַ טענציל").

אך לא צריך לשכוח לפרוק את הסחורה, כדי שהסחורה לא תתעפש ולא תתייבש, לפעמים יכולים העכברים לחטוף ולאכול את הסחורה, ולכן צריך מיד לפרוק את הסחורה. (סיים כ"ק אדמו"ר [מהוריי"צ] שליט"א):

אצל בני ארץ ישראל גם בקביעות כמו בשנה זו ששבת בראשית הוא מיד לאחר שמחת תורה, יש להם הפסק של יום אחד (כי אצלם שמיני עצרת הוא רק יום אחד ויום שישי (ערב שבת בראשית) הוא יום חול), וביום זה יכולים הם לפרוק את הסחורה.

לבער את ה"פרש"

צריך להתחיל להתפלל ולהיות אדם אחר! לפני כן צריך להיות קריאת שמע שעל המיטה, ואכן צריך לקרוא קריאת שמע שעל המיטה. חסידים היו נוהגים לומר "על חטא" בקריאת שמע שעל המיטה. – את ה"על חטא", צריך לומר ולא **לפטפט** ("געבאַלבעט").

ובפרט לאחר החג שהוא צבר לעצמו את ה"פרש חגיכם". מזה שהוא אומר לעצמו: אני הרי מקורב! הוא מקבל (בעליה לתורה) שלישי או שיש וקורא לעצמו: "אַ שלישידיקער" או "אַ שלישידיקער". והשני (צבר לעצמו "פרש") מזה שהוא למד תורה, מזה שהוא יודע ללמוד לא רק גמרא עם רש"י אלא גם תוספות ומפרשים, והוא מבין אותם, והוא יודע את כל המאמרי חז"ל אפילו. ובאגדות חז"ל הוא יודע גם את הפירוש הפנימי, אשר מכל זה הצטבר אצלו "פרש".

ועל כל זה צריך קריאת שמע שעל המיטה, לעשות חשבון נפש אמיתי אדעתא דנפשיה, ולאחר מכן צריך להיות עבודת התפילה כדבעי ועל ידי זה הוא משלים את הכוונה העליונה.

(כ"ק אדמו"ר [מהוריי"צ] שליט"א סיים):
ענינים גשמיים בכלל הם הרי רק בבחינת טפל, אך הגשמיות צריכה להיות עבור הרוחניות.

ברכת רעים

ברגשי גיל והודיה נשגר ברכת מזל טוב חמה ולבבית לחברנו היקר, נעים ונחמד על המקום והבריות, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה,

החתן הנעלה ה' **מאיר חי** שיחי **מזרחי**

לרגל בואו בקשרי השידוכין ע"ג המהוללה תחי

יהי רצון שיהא זה הבניין בניין עדי-עד על יסודי התורה והמצוות, כפי שהם מוארים במאור שבתורה זו תורת החסידות, ובמהרה בימינו ממש נזכה להחתונה הגדולה של כנסת-ישראל והקב"ה

בהתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח - מיד נאו!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מחבריק תלמידי ה' בית חיינו - 770

אבי סעיוב	לוי מנדלסון	שלמה וולפא	דוד גדסי	אלעד אוריאן
מנחם מענדל פרידמן	אלעד מעברי	שאול חיים זוהר	שניאור זלמן גורי	שלמה חיים אזגווי
יוסף יצחק קרץ	שלמה מעטוף	נתנאל זנו	ישראל גולדברג	יוסף אנתזידה
שמואל רייניץ	ברוך מקמל	מאיר טרעגער	שמואל דדון	
מוטי ריפקיינד	אפרים מרזל	יוסף כהן	יאיר בן דרור	
הראל שער	שמוליק סטולין	לוי יצחק כהן	מאיר ווילשנסקי	
	שי סייג	רפאל לויב	יהודה וולפא	

